

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE KUBE O SPREČAVANJU NEDOZVOLJENE TRGOVINE KULTURNIM DOBRIMA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Kube o sprečavanju nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima, potpisan 19. oktobra 2024. godine u Beogradu, u originalu na srpskom, španskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Kube o sprečavanju nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima, u originalu na srpskom jeziku glasi:

**SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE SRBIJE
I
VLADE REPUBLIKE KUBE
O
SPREČAVANJU NEDOZVOLJENE TRGOVINE
KULTURNIM DOBRIMA**

Republika Srbija i Republika Kuba, u daljem tekstu „Strane“;

uzimajući u obzir da su zaštićena arheološka, umetnička, istorijska i paleontološka dobra deo njihovog pojedinačnog kulturnog nasleđa;

prihvatajući da njihova pojedinačna kulturna nasleđa jesu jedinstvena i da su prema tome njihova zaštita, konzervacija, očuvanje, vraćanje i prenos svojine prioritetni zadaci za obe države;

svesne ozbiljne štete koju krađa, nezakonita iskopavanja, kao i nedozvoljeni uvoz, izvoz i prenos svojine kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom koja pripadaju njihovom pojedinačnom kulturnom nasleđu, predstavljaju za te dve države, kao i za kulturno nasleđe čovečanstva;

u skladu sa obavezama, principima i standardima koji su uspostavljeni Uneskovom Konvencijom o merama za zabranu i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara koja je potpisana u Parizu, dana 14. novembra 1970. godine;

imajući u vidu odredbe Konvencije o saradnji na polju prosvete, nauke i kulture između Vlade FNRJ i Vlade Republike Kube, potpisane 1960. godine;

podstaknute međusobnim namerama da ohrabre zaštitu, očuvanje, proučavanje, priznavanje, vraćanje i restituciju kulturnih dobara, kao i sprečavanje krađa, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom;

uzimajući u obzir izuzetnu važnost unapređenja bilateralne saradnje u oblasti kulturnog nasleđa;

sa ciljem razvijanja saradnje u oblasti sprečavanja krađe, nezakonitih iskopavanja, nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom, kao i promocije njihovog povraćaja ili restitucije;

Dogovoreno je sledeće:

Član 1.

Cilj ovog Sporazum je uspostavljanje saradnje između Strana za sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe definisanih nacionalnim zakonima dveju zemalja i međunarodnim konvencijama.

Sporazum uspostavlja osnovu i metode za identifikaciju, zaštitu, očuvanje, povraćaj i restituciju kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom između Strana, kao i za uzajamne mere za sprečavanje krađe, nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine, kao i nezakonitih arheoloških iskopavanja.

Član 2.

Kao garancija efikasnosti u postizanju ciljeva ovog Sporazuma, i razmene informacija i procedura, koordinaciona tela su određena kako sledi:

- a) za Republiku Srbiju: Ministarstvo spoljnih poslova i Ministarstvo kulture, i
- b) za Republiku Kuba: Ministarstvo spoljnih poslova i Ministarstvo kulture.

Koordinaciona tela mogu sarađivati direktno u okviru svojih pojedinačnih ovlašćenja i važećih nacionalnih zakona, radi postizanja svrhe ovog Sporazuma.

Određena koordinaciona tela svake od Strana će sarađivati sa drugim državnim institucijama radi ispunjenja ciljeva Sporazuma.

Koordinaciona tela periodično vrše nadzor nad primenom i ispunjenjem ovog Sporazuma i nadležnim organima predlažu izmene istog kada ih smatraju odgovarajućim.

Član 3.

Za potrebe ovog Sporazuma i za razvoj aktivnosti koje proizilaze iz njega, svaka Sporazumna strana se rukovodi konceptom kulturnog dobra koji je definisan nacionalnim zakonima svake zemlje. Isto tako, koncept dobara pod prethodnom zaštitom ili dobara proglašanih kulturnim nasleđem je koncept ustanovljen u zakonima Republike Srbije, odnosno Republike Kube.

U slučaju spora u vezi sa terminima „kulturnog dobra“ i „dobra pod prethodnom zaštitom“ u skladu sa ovim Sporazumom, Strane isti rešavaju kroz konsultacije diplomatskim kanalima.

Član 4.

Strane će:

1) obezbediti pomoć kroz razmenu informacija i iskustava u odnosu na ovaj Sporazum;

2) podsticati razmenu stručnjaka i obuka kroz kurseve, seminare i radionice za zaposlene u polju prevencije krađa, nezakonitog iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe, naročito u administrativnim oblastima bezbednosti kulturnih dobara, upravljanja uvoza, izvoza, i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe, prikupljanju informacija i saradnji u međunarodnim pitanjima;

3) promovisati razmenu informacija i znanja o tehnološkim inovacijama iz polja bezbednosti, radi jačanja zaštite kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe;

4) uspostaviti etičke i tehničke standarde, kao i podsticati razmenu znanja, sa ciljem da se arheolozima, restauratorima, kustosima, i ostalim stručnjacima koji su povezani sa

upravljanjem kulturnim dobrima, dobrima pod prethodnom zaštitom i dobrima utvrđenim kao kulturno nasleđe, ponude neophodni elementi za zaštitu i očuvanje i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine ovih dobara;

5) sarađivati sa međunarodnim organizacijama i, ako je to potrebno, trećim državama u sprečavanju krađa, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe;

6) unaprediti i koordinirati odgovarajuće sisteme registracije kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe;

7) podsticati otkrivanje, iskopavanje, očuvanje i proučavanje arheoloških lokacija i materijala od strane kvalifikovanih naučnika i stručnjaka obe Strane;

8) usvajati neophodne mere, u skladu sa važećim nacionalnim zakonima, radi izbegavanja nedozvoljenog iskopavanja arheoloških lokacija i krađe kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe;

9) jačati koordinaciju i unaprediti sistem izdavanja licenci i/ili dozvola za izvoz kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe, kao i sistem nadzora uvoza iste;

10) olakšati promet i izlaganje kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe kako bi se povećalo razumevanje i uvažavanje ove vrste dobara;

11) usvojiti sve neophodne mere, u skladu sa važećim nacionalnim zakonima, za sprečavanje muzeja i sličnih institucija koje se nalaze na njihovim teritorijama, da stiču kulturna dobra, dobra pod prethodnom zaštitom i dobra utvrđena kao kulturno nasleđe koja su u vlasništvu bilo koje od Strana, ukoliko je takvo dobro predmet krađe, nezakonitih iskopavanja i/ili nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine;

12) uključiti u programe različitih obrazovnih nivoa Strana, kao i kroz muzeje i ostale kulturne organizacije, informacije o vrednosti kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe i o šteti koju predstavlja krađa, nezakonito iskopavanje i nedozvoljeni uvoz, izvoz i prenos svojine ove vrste dobara;

13) promovisati, kroz muzeje i ostale kulturne organizacije, svest društva u opštem smislu, o šteti koju izaziva krađa, nezakonito iskopavanje i nedozvoljeni uvoz, izvoz i prenos svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe;

14) dostaviti ovaj Sporazum, kao i dodatne informacije koje smatraju neophodnim, policijskim, carinskim i pravosudnim organima, i ostalim specijalizovanim medijima, kao pomoć u njihovom poštovanju zakona;

15) izvršavati sve ostale obaveze koje Strane dogovore.

Član 5.

U svrhu ovog Sporazuma, Strane razmenjuju, pravovremeno i u skladu sa važećim nacionalnim zakonima, informacije na sledeće teme:

1) zakoni, propisi i ostala važeća pravila za svaku od Strana, u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe, naročito u vezi sa prevencijom krađe, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine nad ovom vrstom dobara, kao i politike i mere usvojene od nadležnih organa u svakoj od država;

- 2) procena, registracija i informacije koje poseduje svaka od Strana u vezi sa kulturnim dobrima, dobrima pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe čije je izvoz i/ili prenos svojine zabranjen, naročito arheološki predmeti;
- 3) izdavanje, u zavisnosti od slučaja, licenci ili dozvola za izvoz kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe, odobreno u skladu sa važećim nacionalnim zakonima svake od Strana;
- 4) instance u vlasti u svakoj od Strana koje učestvuju u zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe;
- 5) osnovne informacije o arheološkim iskopavanjima sprovedenim na njihovim teritorijama i relevantnim otkrićima;
- 6) osnovne procedure koje primenjuje svaka od Strana za izvršenje povraćaja, vraćanja i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe u državama porekla;
- 7) uslovi koji se menjaju a koji se odnose na izmene tipova krivičnih dela krađe, nezakonitih iskopavanja i nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe;
- 8) kulturna dobra, dobra pod prethodnom zaštitom i dobra utvrđena kao kulturno nasleđe Strana, koja su bila predmet krađe, nedozvoljenog uvoza, izvoza, i prenosa svojine, a koja se javljaju na međunarodnom tržištu;
- 9) organizacije i lica koji su navodno uključeni u nezakonita iskopavanja, krađu i nedozvoljen uvoz, izvoz, i prenos svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe, u meri u kojoj to omogućavaju pravila koja se odnose na poverljivost postupaka;
- 10) programi i projekti koji su pokazali efikasnost u prevenciji i borbi protiv krađe i nedozvoljenog uvoza, izvoza, i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe.

U slučaju izmene informacija koje se odnose na teme koje su pomenute u ovom Članu, Strane moraju obavestiti jedna drugu o odgovarajućim izmenama.

Član 6.

Na uvoz i izvoz kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe primenjuju se formalnosti koje su uspostavljene u važećim nacionalnim zakonima svake od Strana.

Svaka od Strana obaveštava drugu Stranu o krađi o kojoj poseduje saznanja ili o ulasku kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe na sopstvenu teritoriju a koja potiču od druge Strane i koja je bila predmet krađe, nedozvoljenog uvoza, izvoza, i prenosa svojine, u meri u kojoj je to moguće, dostavlja obaveštenje kada postoji razlog da se veruje da će dati predmeti biti predmet međunarodne trgovine.

U ovu svrhu i na osnovu istraživanja koja se sprovode u ovu svrhu, dovoljno opisnih informacija (podaci, tehničke datoteke, fotografije, procene i mišljenja, između ostalog) se moraju dostaviti zamoljenoj strani radi identifikacije kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe koja su bila predmet krađe, nezakonitog iskopavanja, nedozvoljenog uvoza, izvoza, i prenosa i u meri u kojoj to omogućavaju pravila koja se odnose na poverljivost postupaka.

Strane će razmeniti sa svojim policijskim, carinskim i sudskim upravama informacije koje se odnose na kulturna dobra, dobra pod prethodnom zaštitom i dobra utvrđenih kao kulturno nasleđe koja su predmet krađe, nedozvoljenog uvoza,

izvoza, i prenosa svojine, radi njene lakše identifikacije i primene mera opreza ili prisilnih mera koje su uspostavljene važećim nacionalnim zakonima, kao i radi vraćanja kulturnih dobara, dobara pod prethodnom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe Strani molilji.

Član 7.

Povraćaj i restitucija kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe koja su bila predmet krađe, nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine vrši se na zahtev koordinacionog tela Strane molilje, koordinacionom telu

Strane koja prima zahtev, u pisanoj formi, kroz diplomatske kanale, tako da zamoljena Strana može usvojiti i primeniti relevantne mere, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i međunarodnim konvencijama o datom pitanju koji su obavezujući za obe strane, a sve radi pružanja pravne, administrativne, tehničke i logističke podrške koja je u tu svrhu neophodna.

Ukoliko je to potrebno, zamoljena Strana inicira sudski proces koji za cilj ima povraćaj svojine nad kulturnim dobrima, dobrima pod prethodnom zaštitom i dobrima utvrđenim kao kulturno nasleđe koja su ukradena ili su bila predmet nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine sa teritorije druge Strane.

Član 8.

Koordinaciono telo strane Strane molilje a koja zahteva zaplenu, povraćaj ili restituciju kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe koja su bila predmet krađe, nedozvoljenog uvoza, izvoza, i prenosa svojine, nudi Koordinacionom telu zamoljene Strane, o svom trošku, dokaze za uspostavljanje porekla potraživanja za takvim dobrima i, ako je to moguće, studije koje podržavaju takvo potraživanje.

U slučaju da nije moguće ponuditi takve dokaze i studije, Strane određuju poreklo potraživanja kroz diplomatske kanale.

Član 9.

Troškove koji nastaju usled pronalaženja, vraćanja ili restitucije kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe snosi Strana molilja.

Nijedno lice ili institucija ne mogu imati potraživanja od Strane koja vraća zahtevanu imovinu za naknadu štete koja je eventualno nastala.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 10.

Sporazum stupa na snagu tridesetog (30) dana od datuma prijema, diplomatskim putem, poslednjeg od dva pisana obaveštenja kojim Strane obaveštavaju jedna drugu da je sprovedena procedura predviđena njihovim nacionalnim zakonodavstvom.

Sporazum je zaključen na period od deset (10) godina, i automatski se produžava za iste vremenske periode, osim ukoliko jedna od Strana, u pisanoj formi, ne obavesti drugu, diplomatskim putem, o svojoj nameri da raskine Sporazum, šest (6) meseci unapred.

Raskid ovog Sporazuma neće uticati na okončanje postupaka i zahteva za vraćanje i restituciju kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe koji su bili pokrenuti tokom njegovog važenja, osim ukoliko se Strane ne dogovore drugačije u pisanoj formi.

Član 11.

Sporovi koji mogu proisteći iz tumačenja ili primene ovog Sporazuma rešavaju se međusobnim pregovorima odnosno konsultacijama između Strana.

Član 12.

Ovaj Sporazum ne utiče na obaveze koje su Strane ugovorile u okviru ostalih bilateralnih ili multilateralnih međunarodnih instrumenata, čije su potpisnice.

Član 13.

Ovaj Sporazum se može izmeniti i dopuniti međusobnim dogovorom Strana. Takve izmene i dopune se izvršavaju u pisanoj formi i stupaju na snagu u skladu sa procedurom uspostavljenom u članu 10.

Potpisano u Beogradu dana 19.10.2024, u dva originalna primerka, svaki na srpskom, španskom i engleskom jeziku, gde su sva tri teksta jednako autentična. U slučaju razlika u tumačenju ovog Sporazuma, verzija na engleskom jeziku ima prednost.

ZA VLADU REPUBLIKE SRBIJE

ZA VLADU REPUBLIKE KUBE

Nikola Selaković
Ministar kulture

Alpidio Bautista Alonso Grau
Ministar kulture

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Kube o sprečavanju nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima, sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. Razlozi za potvrđivanje Sporazuma

Odnosi sa Republikom Kubom iz delokruga nadležnosti Ministarstva kulture mogu se okarakterisati kao dinamični i konstruktivni, imajući u vidu prijateljske odnose dve države, a zasnovani su na obostranom interesu da se postojeća saradnja u oblasti kulture i kinematografije dveju zemalja dodatno unapredi i podigne na viši nivo.

Uzimajući u obzir izuzetnu važnost unapređenja bilateralne saradnje između Republike Srbije i Republike Kube u oblasti zaštite kulturnih dobara, kao i da međunarodna saradnja u velikoj meri doprinosi efikasnoj zaštiti kulturnog nasleđa, potpisan je Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Kube o sprečavanju nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima 19. oktobra 2024. godine. Sporazumom se reguliše saradnja u cilju sprečavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara, dobara pod prethodnom zaštitom i dobara utvrđenih kao kulturno nasleđe, definisanih nacionalnim zakonima dve zemlje i međunarodnim konvencijama, imajući u vidu štetu koju krađa, nezakonita iskopavanja, kao i nedozvoljeni uvoz, izvoz i prenos svojine kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom koja pripadaju njihovom pojedinačnom kulturnom nasleđu, predstavljaju za dve države, kao i za kulturno nasleđe čovečanstva. Istovremeno, Sporazum predstavljaće osnov za razvoj saradnje u ovoj oblasti na međudržavnom nivou, ali i za jačanje saradnje u okviru međunarodnih organizacija kao što je Unesko. Potpisivanje Sporazuma omogućava dalje unapređenje i podizanje na viši nivo saradnje u ovoj oblasti.

Sporazum će doprineti i boljoj implementaciji Uneskovke Konvencije o merama za zabranu i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara iz 1970. godine („Službeni list SFRJ” - Međunarodni ugovori, broj 50/73), čije su potpisnice Republika Srbija i Republika Kuba.

III. Finansijske obaveze koje nastaju izvršavanjem Sporazuma

Izvršavanjem Sporazuma ne nastaju direktne finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

IV. Procena potrebnih finansijskih sredstava za izvršavanje Sporazuma

Imajući u vidu da su Sporazumom predviđene akcije i aktivnosti u nadležnosti Ministarstva kulture, finansijska sredstva za njihovu realizaciju u iznosu 500.000,00

dinara (po godini), za 2026. godinu su obezbeđena u skladu sa Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2026. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 108/2025) i Finansijskim planom prihoda i rashoda Ministarstva kulture za 2026. godinu, broj: 005091380 2025 11800 004 010 400 041 od 22. decembra 2025. godine, dok će za 2027. i 2028. godinu biti planirana u skladu sa bilansnim mogućnostima i Srednjoročnim okvirom rashoda.

Prilikom izrade predloga finansijskog plana za naredne godine primene i izvršenja Sporazuma, vodiće se računa da se u okviru limita koji za svakog budžetskog korisnika utvrđuje Ministarstvo finansija, planiraju finansijska sredstva i za ove namene.